

Priorytety działalności Pomorskiej Izby Rolniczej w latach 2004-2018

1. Rys historyczny

Pierwsze Izby Rolnicze powstały w krajach skandynawskich już na przełomie XVIII i XIX wieku. We Francji Izby Rolnicze istnieją od ponad 150 lat, w Niemczech od schyłku XIX wieku. Właśnie w tym okresie powstała pierwsza Izba Rolnicza na ziemiach polskich: Wielkopolska Izba Rolnicza, powołana w 1886 r. pod zaborem pruskim.

Lata 1920-1930, to czas powstawania kolejnych Izb Rolniczych w Polsce. Konstytucja Rzeczypospolitej z 17.03.1921r. zapowiadała, obok samorządu terytorialnego, powstanie i działalność samorządu gospodarczego, tj. także rolniczego. Do 1925 roku działały już: Wielkopolska, Pomorska oraz Śląska Izba Rolnicza, a w 1928 r. powstała Warszawska Izba Rolnicza. Ramowy kształt nadało im Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 22.03.1928 r. Do 1933r. Izby Rolnicze powołano na całym obszarze kraju.

Pomorska Izba Rolnicza do momentu wybuchu II WŚ, była prężną, silną i niezwykle rozbudowaną organizacją. W jej skład wchodziły liczne wydziały, liczba zatrudnionych (w latach 1920-22) sięgała niemal stu osób.

TYMCZASOWA POMORSKA IZBA ROLNICZA.

Dr. Kazimierz Esden-Tempski, komisaryczny prezydent.
Stefan Jaske, zastępca prezydenta (zarazem dyrektor).

<i>Jan Dominirski</i> , Lysomice pow. Toruń, Patron Zw. Kółek Rolniczych		jako przedstawiciele Pom. Zw. Kół. Rol.
<i>Marjan Meller</i> , Staw, pow. Toruń		
<i>Jan Hasske</i> , Pomłyn, pow. Tczew		jako przedstawiciele
<i>Tomasz Koniernowski</i> , Komierowo pow. Sępólno		Zw. Produc. Roln.
<i>Otto Janz</i> , Kokocko pow. Chełmno,		jako przedstawiciele
<i>Kurt v. Weyner</i> , Ostaszewo, pow. Toruń		stowarzysz „Land- bund Weichselgau”

URZĘDNICY.

Centralny Zarząd.

<i>Stefan Jaske</i>	dyrektor Izby
<i>Anatol Sialski</i>	sekretarz
<i>Ewa Sikorska</i>	sekretarka
<i>Juljan Kapka</i>	kierownik Wydziału Rachuby
<i>Stanisław Kuczewski</i>	kasjer
<i>Józef Palmowski</i>	ksiątkowy
<i>Bolusław Ciesielski</i>	„
<i>Henryk Bulhak</i>	„

Edmund Szulc	sekretarz
Jadwiga Jarkiewiczówna	sekretarka
Ottor Suwald	naczelnik kancelarii
Tadeusz Grubowski	I. rejestrator
Tadeusz Janikiewicz	II. „
Leokadia Niklewska	„
Beata Jędrzejewska	maszynistka
Najmniejsza Moutalowa	„
Anna Zubrowiczówna	„
Zofia Caoplika	telefonistka

Wydział Ekonomiczno-prawny.

Stanisław Dąbrowski	naczelnik Wydziału
Stanisław Manthey	referent
Stanisław Plank	sekretarz

Wydział Oświaty Rolniczej.

Józef Prut	naczelnik Wydziału
Jan Kryzan	instruktor Kółek Rolniczych
Jadwiga Swietlanowa	sekretarka
Jan Edward Kozłowski	kierownik szkoły w Brodnicy
Władysław Tym	nauczyciel „ „ „
Paweł Jagła	kierownik „ „ Świeciszewie
Leopold Poray-Rosak	„ „ „
Jan Kowal	nauczyciel „ „ „
Alfons Skawski	kierownik „ „ Kościerzynie
Jan Rodyk	„ „ Skoczynie
Bronisława Rutkowska	kierowniczka szkoły w Ostrowie
Alicja Ostrowska	nauczycielka „ „ „
Maria Rojmanówna	„ „ „
Wanda Szczerbowska	„ „ „

Wydział Rolny.

Michał Wierobiz	kierownik Wydziału
Tadeusz Skwarczyński	referent
Francoiszek Kunowski	„
Elixa Swietlanowa	sekretarka
Kazimierz Krusze	administrator w Dąbierzynie
St. Kocielacka	kasjanka w Dąbierzynie

Wydział Nasiennictwa.

Tadeusz Dępcy	kierownik Wydziału
Antoni Lindner	sekretarz

Wydział Ogrodniczy.

Wojciech Maciaszek	kierownik Wydziału
Jan Kozłowski	instruktor
Leon Seymanski	„
Wawrzyniec Guntia	ogrodnik szkoły ogrodn. w Toruniu
Antoni Rozyczko	kierownik szkółek w Lysomicach

Wydział Hodowli Inwentarza.

Makymiljan Szczepiński	naczelnik Wydziału
Stanisław Rogosiński	zast. kier. I insp. hodowli drobn., inw.
Juljan Fischer de Drauwegy	inspektor hodowli koni
Leon Starnowski	insp. hodowli owiec
Władysław Skrzypek	inspektor hodowli w Toruniu
Marjan Karol Plank	„ „ „ Grudziądzu
Konstanty Czarnowski	„ „ „ Tczewie
Francoiszek Ziemiński	sekretarz
Stanisław Bączkowski	„
Francoiszek Lewandowski	„
Jadwiga Drzewuska	sekretarka
Helena Bonińska	„
K. Polackówna	„
Elżbieta Dziemkówna	kancelistka
Helena Iwanicka	„
Jan Pokojński	podkuwacz

Związki Hodowli Bydła i Trzody oraz Związek Kółek Kontroli mleczności.

Dr. Bolesław Strusiński	kierownik Związków
Leon Drauwski	sekretarz
Józef Stanowski	„
Janusz Swietlanki	„
Jan Plumbgum	„
Kazimierz Śrudziński	„
A. Frankiewicz	„
Antoni Kuczkowski	„
Andrzej Łopacz	„
Flojan Gizał	„
Felicja Górska	książkowiec
Halina Kazimierska	kancelistka

Wydział Weterynaryj.

Władysław Janowski	lekarz weter., kierownik Wydziału
--------------------	-----------------------------------

Wydział Rybacki.

Mieczysław Misaraki	kierownik Wydziału
Wiktoria Korzeniewski	sekretarz

Wydział Leśny.

Makymiljan Tietze	kierownik Wydziału
Stanisław Szydłowski	referent
Michał Bernakiewicz	„
Sofroniusz Gardziński	„
Aleksander Wyszyński	praktykant
Andrzej Bania	mierniczy
Lucjan Nizuk	pomocnik mierniczy
Maria Rysiewska	sekretarka

Wydział Wydawniczy — Pom. Drukarnia Roln.

Jan Karolczak	kierownik Drukarni
Stefania Czarnocka	kierownicza administracji
Leonard Pawłowski	książkowiec
Maria Mianikowska	horektorka
Władysław Szajwałówna	kancelistka

Wojciech Chłopiński	redaktor „Kłosów”
---------------------	-------------------

Funkcjonariusze:

Antoni Michalski	woźny
Ignacy Nowak	„
Jan Karol	„
Katarzyna Kurith	sofer
Czesław Jędrzejewski	oddziemienny
Czesław Zaborski	goniec
Jan Szupryczyński	„
	woźnica

Działalność Izb Rolniczych została przerwana po wybuchu II wojny światowej. Wszystkie oficjalne formy działalności polskich instytucji zostały zawieszane. Powojenne władze komunistyczne nie pozwoliły na odbudowę wiejskiego samorządu rolniczego, byłoby to sprzeczne z koncepcją odgórnego, centralistycznego zarządzania krajem. Dekret Krajowej Rady Narodowej z 26 sierpnia 1946r. rozwiązał formalne istnienie Izb Rolniczych. Dnia 1 stycznia 1949r. uchylono rozporządzenie z marca 1928 r. Do formuły samorządu rolniczego nie powrócono przez cały okres istnienia PRL.

2. Podstawy działania i zasoby Pomorskiej Izby Rolniczej

Ustawą z dnia 14 grudnia 1995r. o *izbach rolniczych*, utworzono/reaktywowano w Rzeczypospolitej Polskiej samorząd rolniczy, którego głównym zadaniem jest działanie na rzecz rozwiązywania problemów rolnictwa i reprezentowanie interesów zrzeszonych w nim podmiotów. Z mocy prawa, członkami samorządu rolniczego są:

- osoby fizyczne i prawne, będące podatnikami podatku rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym,
- osoby fizyczne i prawne, będące podatnikami podatku dochodowego z działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych,
- członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych posiadający w tych spółdzielniach wkłady gruntowe.

Pomorska Izba Rolnicza (obecnie):

- funkcjonuje pod Zarządem (w pięcioosobowym składzie),
- dysponuje grupą dwudziestu, etatowych pracowników,
- dysponuje dziesięcioma biurami na terenie województwa pomorskiego:
 - * Biurem Zarządu Izby w Pruszczu Gdańskim,
 - * Starym Polu,
 - * Słupsku,
 - * Nowym Dworze Gdańskim,
 - * Człuchowie,
 - * Kartuzach,
 - * Starogardzie Gdańskim,
 - * Kościerzynie,
 - * Lęborku,
 - * Chojnicach.
- posiada aktywa, w skład których wchodzi własnościowe grunty z zabudowaniami biurowymi w centrum Pruszcza Gdańskiego,
- od wielu lat, coroczne sprawozdania finansowe wykazują dużą, dodatnią wartość, potwierdzoną badaniami biegłych rewidentów,
- stabilna i bardzo dobra sytuacja finansowa Pomorskiej Izby Rolniczej umożliwia jej nieskrępowane prowadzenie ustawowej działalności.

3. Działalność w zakresie współpracy z administracją rządową, Jednostkami Samorządu Terytorialnego oraz instytucjami okołorolniczymi.

Pomorska Izba Rolnicza, od momentu swojej reaktywacji, podejmowała działania zmierzające do poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarach wiejskich, a jej kluczową rolą było i jest opiniowanie aktów prawnych dotyczących wsi i funkcjonowania rolnictwa w Polsce.

- W okresie minionych 14 lat, liczba opiniowanych aktów prawnych wyniosła ponad 2.500
- Także w tym okresie, Pomorska Izba Rolnicza podjęła niemal 600 inicjatyw w zakresie regulacji prawnych z zakresu działalności rolniczej.

- W zadanym okresie, na podstawie *ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych*, Pomorska Izba Rolnicza wydała ponad 2.200 udokumentowanych opinii dotyczących zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze i nieleśne dla obszarów położonych w granicach projektowanych przez gminy, Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.
- W omawianych latach członkowie struktur Pomorskiej Izby Rolniczej wydawali opinie w zakresie działalności łowieckiej, tj. granic obwodów łowieckich (jeden raz na 10 lat).
- Rokrocznie, członkowie struktur Pomorskiej Izby Rolniczej wydają opinie w zakresie ustalania przez gminy wysokości podatku rolnego. Opiniowanie tychże uchwał wynika bezpośrednio z *ustawy o izbach rolniczych*.
- W zadanym okresie, członkowie struktur Pomorskiej Izby Rolniczej uczestniczyli w tysiącach szacowań, zarówno szkód łowieckich, jak i strat spowodowanych niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi.

- W zakresie współpracy z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa (wcześniej ANR), Pomorska Izba Rolnicza czynnie uczestniczy w komisjach przetargowych, wspiera rolników wnosząc o przetargi ograniczone i ograniczone ofert pisemnych, uczestniczy w restrukturyzacjach gospodarstw rolnych oraz podejmuje się roli mediatora, czyniąc te działania w zakresie ustawowego obowiązku poprawy struktury agrarnej gospodarstw rolnych.
- Współpracując z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Pomorska Izba Rolnicza wspiera jej działania przede wszystkim w zakresie działań informacyjnych i szkoleniowych.
- Zakres współpracy z Pomorskim Ośrodkiem Doradztwa Rolnictwa, stanowi szeroki wachlarz działań. Od współorganizacji szkoleń, kursów, targów, konkursów, po wspólne działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich naszego województwa.
- Pomorska Izba Rolnicza, od wielu lat, wspiera działalność stacji oceny odmian, finansując corocznie publikację wyników porejestrowych doświadczeń odmianowych.

4. Działalność w zakresie indywidualnego wsparcia rolników.

Od początku swojego istnienia Pomorska Izba Rolnicza wszystkie swoje działania przyporządkowała w praktyce jednemu celowi: rzetelnej, uczciwej i wyťažonej pracy na rzecz środowiska wiejskiego województwa pomorskiego.

Kluczowym w historii Izby były działania szkoleniowe i doradcze, skierowane bezpośrednio do rolników. W omawianym okresie, Pomorska Izba Rolnicza pozyskała na wymienione cele kwotę ponad 12.000.000 złotych zarówno ze środków Unii Europejskiej jak i krajowych.

4.a. Do kluczowych, projektów zrealizowanych przez Pomorską Izbę Rolniczą należy zaliczyć:

- Program „Modernizacja opryskiwaczy polowych i sadowniczych w województwie pomorskim”
- Program „Wiejskie Ośrodki Mobilności Zawodowej”
- Program „Pomorskie Centra Informacji i Promocji Działań PROW „PROW-INFO”
- Program „Pomorskie Centra Informacji i Promocji Działań PROW „PROW-INFO II”
- Program „Wiejskie Ośrodki Mobilności Zawodowej II”
- Program „Zawód szef - kompleksowe wsparcie dla osób chcących odejść z rolnictwa”
- Program „Zawód szef II - kompleksowe wsparcie dla osób chcących odejść z rolnictwa”
- Program „Nie tylko zboże napęlnia trzos - wsparcie dla osób chcących odejść z rolnictwa”
- Program „Aktywni na rynku pracy – ułatwienie dostępu do zatrudnienia osobom bezrobotnym z obszarów wiejskich”

4.b. W omawianym okresie, Pomorska Izba Rolnicza była także organizatorem licznych szkoleń i spotkań dla rolników, między innymi z zakresu:

- wypełniania wniosków o dopłaty bezpośrednie,
- szkoleń z zasad funkcjonowania programów rolnośrodowiskowych,
- umiejętności szacowania szkód łowieckich,
- wypełniania wniosków o dopłaty do kwalifikowanego materiału siewnego,
- produkcji i energetycznego wykorzystania biogazu,
- kuchni regionalnej,
- energii odnawialnej i jej wpływu na rozwój obszarów wiejskich,
- wykorzystania informatyki w tym Internetu na potrzeby rolnictwa i wielu innych.

Oprócz licznych szkoleń i spotkań, Pomorska Izba Rolnicza jest organizatorem cyklicznych, corocznych debat na temat sytuacji wsi i rolnictwa, zawsze z udziałem przedstawicieli resortu rolnictwa oraz central instytucji okołorolniczych.

Debata rolna, spotkanie ministra dra Ryszarda Zarudzkiego, Wicewojewody Pomorskiego oraz Wicemarszałka Województwa z pomorskim samorządem rolniczym, Gdańsk 2016

Debata rolna, spotkanie ministra rolnictwa Krzysztofa Jurgieła, Wojewody Pomorskiego, Wiceministra rolnictwa, Prezesa KRIR z pomorskim samorządem rolniczym, Gdańsk 2017

Spotkanie premiera Mateusza Morawieckiego z „młodymi rolnikami”, Warszawa 2018. Po lewej liczna delegacja z województwa pomorskiego

4.c. W całym okresie swojego istnienia, Pomorska Izba Rolnicza świadczyła i świadczy nieodpłatną pomoc rolnikom z zakresu wypełniania wniosków z zakresu wsparcia rolnictwa kierowanych do ARiMR. Wśród nich znajdują się między innymi:

- wnioski o płatności obszarowe,
- wnioski o wsparcie dla młodego rolnika,
- wnioski rolnośrodowiskowe / rolnośrodowiskowo-klimatyczne
- wnioski o zwrot akcyzy paliwowej,
- wnioski o dopłaty do materiału siewnego,
- wnioski na modernizację gospodarstw,
- plany nawozowe.

Z udokumentowanych danych Pomorskiej Izby Rolniczej wynika, że w okresie od wejścia Polski do UE, do chwili obecnej pracownicy oraz członkowie rad powiatowych Izby, pomogli w nieodpłatnym sporządzeniu ponad 30.000 wspomnianych, i innych wniosków z zakresu wsparcia rolników.

4.d. W całym okresie swojego istnienia, Pomorska Izba Rolnicza świadczyła i świadczy nieodpłatną pomoc prawną dla rolników naszego województwa. Z udokumentowanych danych Izby wynika, że tylko w okresie ostatnich dziesięciu lat, z nieodpłatnych porad prawnych skorzystało ponad 6.000 rolników.

5. Działalność społeczna, promocja płodów i produktów rolnych.

5.a. Od początku swojego istnienia, Pomorska Izba Rolnicza wspiera działalność podmiotów zrzeszających osoby z obszarów wiejskich, których nadrzędnym celem jest krzewienie kultury i tradycji pomorskiej wsi. Do tych organizacji zalicza się przede wszystkim Koła Gospodyń Wiejskich, których działalność nierozdzielnie złączona jest z samorządem rolniczym.

W porozumieniu i w ścisłej współpracy z Pomorskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, rokrocznie, podczas targów rolniczych, czy konkursów, pomorski samorząd rolniczy wspiera tę szlachetną działalność.

W omawianym okresie, finansowe wsparcie Pomorskiej Izby Rolniczej dla wspomnianej grupy zamknęło się kwotą blisko 350.000 złotych, wydatkowaną z budżetu Izby, głównie w formie nagród i upominków za wybitne osiągnięcia na polu szerzenia kultury i tradycji na obszarach wiejskich naszego województwa.

5.b. Nieprzerwanie od niemal dekady, Pomorska Izba Rolnicza współorganizuje wypoczynek letni i zimowy dla najmłodszych mieszkańców obszarów wiejskich województwa pomorskiego. Dzieje się to w ścisłej współpracy między innymi z:

- Krajową Radą Izb Rolniczych,
 - NSZZ RI „Solidarność”,
 - Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
 - ZZCN „Młodzi Rolnicy”
- oraz innymi podmiotami.

W okresie minionych czternastu lat, ponad 7.500 dzieci skorzystało z tych form wypoczynku. Głównymi kierunkami letnich i zimowych eskapad najmłodszych, są kierunki południowej Polski, w szczególności:

- Zakopane,
- Wisła,
- Bukowiec,
- Busko Zdrój
- Jarosławiec,
- oraz miejscowości nadmorskie.

5.c. Cyklicznymi wydarzeniami, od 7 lat, promującymi pomorskie produkty i przetwory rolno-spożywcze, są organizowane przez Pomorską Izbę Rolniczą tzw. "Pikniki":

- wieprzowe,
- wołowe,
- drobiowe,
- zbożowe
- oraz mleczne.

Środki finansowe na te wydarzenia, udało się Pomorskiej Izbie Rolniczej pozyskać z zasobów Funduszy Promocji ze wsparciem Krajowej Rady Izb Rolniczych. Dotychczas, Pomorska Izba Rolnicza zrealizowała te przedsięwzięcia już 24 razy, pozyskując na ten cel kwotę ponad 650.000 złotych.

Pikniki towarzyszą zazwyczaj dużym imprezom wystawienniczym lub targowym. Degustacja potraw czy przetworów przyciąga rzesze odwiedzających, co dzieje się za sprawą ich nieodpłatnego kosztowania. Z danych Izby wynika, że podczas Pikników wydano do degustacji ponad 75.000 porcji potraw i produktów.

Piknikom towarzyszą nie tylko degustacje, ale i koncerty, konkursy dla dzieci i dorosłych, oraz wspólne gotowanie. Pomorska Izba Rolnicza organizuje te wydarzenia, między innymi w Lubaniu, Starym Polu, czy Pomorskim Centrum Hurtowo-Spożywczym RENK.

6. Współpraca międzynarodowa, wyjazdy studyjne dla członków Pomorskiej Izby Rolniczej (wymiana know-how).

Pomorska Izba Rolnicza należy do grona nielicznych Izb Rolniczych, które związane są międzynarodowymi umowami o współpracy z organizacjami rolniczymi w Europie oraz do najczęściej odwiedzanych regionów w naszym kraju. W minionych latach gościliśmy w naszych progach, w siedzibie Izby w Pruszczu Gdańskim delegacje z:

- Mołdawii,
- Mongolii,
- Niemiec,
- Austrii,
- Ukrainy,
- oraz w czerwcu br. ze Szwajcarii.

W omawianym okresie, Pomorska Izba Rolnicza, we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego (KSOW) zorganizowała studyjne wyjazdy pomorskich rolników między innymi do:

- Niemiec,
- Francji,
- Hiszpanii,
- i Chorwacji.

Na ten cel, Pomorska Izba Rolnicza pozyskała środki z Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w wysokości ponad 300.000 zł.

- Pomorska Izba Rolnicza, będąc podmiotem działającym w sferze publicznej/społecznej, jednak nie będąc częścią sfery finansów publicznych, zawsze zachowuje standardy transparentności w zakresie swoich finansów, w szczególności kładąc nacisk na zasadę konkurencyjności, korzystając z usług rynkowych.
- Poddając się kontrolom Najwyższej Izby Kontroli, Urzędowi Wojewódzkiemu w Gdańsku, Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Pomorskiego, Urzędowi Kontroli Skarbowej, Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, Państwowej Inspekcji Pracy, i innym podmiotom zobowiązanym do kontroli naszych działań, Pomorska Izba Rolnicza chlubi się treściami zawartymi w raportach, traktującymi o rzetelności naszych działań, dbałością o pracowników oraz o powierzone Izbie finanse z podatku rolnego od gmin.

Zapraszamy do kontaktu z Pomorską Izbą Rolniczą!
Znajdą nas Państwo pod adresem:

www.pir.home.pl

Na stronie dostępne są adresy i kontakty do naszych biur
powiatowych i centrali w Pruszczu Gdańskim.
Zapraszamy!

Dziękuję za uwagę.

Zenon Bistram
Prezes Zarządu
Pomorskiej Izby Rolniczej